

21 – Επιλογή και χρήση κειμένων για ακρόαση και ανάγνωση σε βασικό επίπεδο

Σκοπός: Να προτείνουμε στους εθελοντές τρόπους εύρεσης κατάλληλων κειμένων για την εξάσκηση της ακουστικής κατανόησης και της ανάγνωσης σε βασικό επίπεδο, καθώς και τρόπους χρήσης τους στις δραστηριότητες γλωσσικής υποστήριξης

Εισαγωγή

Οι πρόσφυγες χρειάζεται να κατανοούν όσο το δυνατόν καλύτερα αυτά που τους λένε, καθώς και το περιεχόμενο των αναγγελιών που γίνονται σε δημόσιους χώρους, π.χ. σε σταθμούς, μέσα μαζικής μεταφοράς, σούπερ μάρκετ κ.λπ. Επίσης, μπορεί να θέλουν να παρακολουθούν κάποια τηλεοπτικά προγράμματα, όπως για παράδειγμα δελτία ειδήσεων ή αθλητικά γεγονότα. Η χρήση απλών διαλόγων και άλλων κειμένων σε δραστηριότητες ακρόασης τους βοηθά να εξοικειώνονται με την κατανόηση της προφορικής γλώσσας και ενισχύει την ανάπτυξη της γλωσσικής τους ικανότητας.

Εκείνο που χρειάζονται ακόμα οι πρόσφυγες είναι να μπορούν να διαβάζουν ορισμένα είδη κειμένων στη γλώσσα στόχο, όπως π.χ. ανακοινώσεις, οδηγίες, ενημερωτικά φυλλάδια, μηνύματα SMS και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Εκτός από αυτές τις πρακτικές ανάγκες, η ικανότητα ανάγνωσης στην ξένη γλώσσα καλύπτει και την ανάγκη της μάθησης γιατί τα κείμενα, δεδομένου ότι αποτελούν «οπτικό» υλικό, μπορούν να διαβάζονται ξανά και ξανά, σε αντίθεση με τον προφορικό λόγο. Ωστόσο, εάν κάποιοι πρόσφυγες της ομάδας σας έχουν πολύ χαμηλό επίπεδο αλφαριθμητισμού στη μητρική τους γλώσσα ή δεν είναι εξοικειωμένοι με το ελληνικό αλφάβητο, θα χρειαστούν ειδική βοήθεια (βλ. Εργαλείο 15 [Υποστήριξη προσφύγων με χαμηλό αλφαριθμητισμό](#)).

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΚΟΥΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ

Τύποι κειμένων κατάλληλων για ακρόαση:

- αναγγελίες που εκφωνούνται σε δημόσιους χώρους, όπως σταθμούς, καταστήματα και νοσοκομεία
- ηχογραφημένα μηνύματα, π.χ. ηχογραφημένα μηνύματα τηλεφωνητή
- διάλογοι μεταξύ ατόμων που ζητούν και παρέχουν πληροφορίες ή υπηρεσίες, όπως π.χ. σε τραπεζικές υπηρεσίες, εκδοτήρια εισιτηρίων, ιατρεία κ.λπ.
- σύντομα τηλεοπτικά δελτία ειδήσεων, κυρίως για θέματα που ενδιαφέρουν τους πρόσφυγες
- σύντομες συνομιλίες μεταξύ ατόμων που εξυπηρετούν διάφορους επικοινωνιακούς σκοπούς, όπως ευχές, προσκλήσεις, προτάσεις, διευκρινίσεις κ.λπ.

Ερωτήματα για προβληματισμό:

Η δραστηριότητα ακουστικής κατανόησης είναι κατάλληλη για την ομάδα σας;

- Γνωρίζουν ήδη κάποια πράγματα οι πρόσφυγες για το συγκεκριμένο θέμα και κατάσταση; Το κείμενο περιλαμβάνει λεξιλόγιο και εκφράσεις που είναι ήδη γνωστά στους πρόσφυγες;
- Εάν το κείμενο ή ο διάλογος είναι ηχογραφημένος, ακούγεται καθαρά; Μπορούν οι πρόσφυγες να το ακούσουν από το σημείο που βρίσκονται;
- Μήπως οι συνομιλητές έχουν ασυνήθιστη προφορά ή μιλούν πολύ γρήγορα;
- Εάν το κείμενο διαβάζεται δυνατά, ακούγεται αυθεντικό; Για παράδειγμα, η ανάγνωση μιας «αναγγελίας» παραπέμπει σε πραγματική αναγγελία;
- Έχουν οι πρόσφυγες τη δυνατότητα να ακούσουν ξανά το κείμενο;

Η δραστηριότητα ακουστικής κατανόησης σχετίζεται με θέματα άλλων δραστηριοτήτων της γλωσσικής υποστήριξης;

Πολλές φορές είναι χρήσιμο να επιλέγετε κείμενα τα οποία σχετίζονται με θέματα και καταστάσεις που έχουν ήδη απασχολήσει την ομάδα στο πλαίσιο της γλωσσικής υποστήριξης. Για παράδειγμα, εάν οι πρόσφυγες έχουν δουλέψει ένα σενάριο που αφορά τη χρήση των υπηρεσιών υγείας (βλ. για παράδειγμα Εργαλείο 44 *Η χρήση των υπηρεσιών υγείας*), επιλέξτε ένα διάλογο ή κείμενο που να σχετίζεται με αυτό το θέμα. Εδώ μπορούν να βοηθήσουν οι ίδιοι οι πρόσφυγες: ίσως να έχουν ή να αναφέρουν κείμενα που πρέπει να κατανοήσουν για πρακτικούς λόγους ή επειδή τα βρίσκουν ενδιαφέροντα, ή ακόμα επειδή έχουν δεχτεί σχετικές ερωτήσεις από κάποιον υπάλληλο υποδοχής ή ιατρικό προσωπικό ή επειδή έτυχε να ακούσουν κάπου μια σχετική ανακοίνωση.

Η δραστηριότητα ακουστικής κατανόησης σχετίζεται με την ομάδα ή με τα ενδιαφέροντά της;

Μερικές φορές, η πίεση χρόνου, το άγνωστο λεξιλόγιο ή η δυσνόητη προφορά του ομιλητή δυσχεραίνουν το άκουσμα και την κατανόηση του προφορικού λόγου. Οι πρόσφυγες συμμετέχουν στις δραστηριότητες κατανόησης προφορικού λόγου με μεγαλύτερη προθυμία, εάν οι πληροφορίες είναι χρήσιμες ή ενδιαφέρουσες. Εάν ένας πρόσφυγας προτείνει κάποιο σενάριο για εξάσκηση της ακουστικής κατανόησης, σκεφτείτε εάν το σενάριο αυτό είναι χρήσιμο για όλα τα μέλη της ομάδας:

- Περιέχει πληροφορίες που σχετίζονται με την καθημερινότητά τους (π.χ. διατροφή, υπηρεσίες υγείας, δραστηριότητες αναψυχής);
- Περιγράφει μία κατάσταση που τους είναι γνώριμη ή με την οποία μπορούν να ταυτιστούν; Είναι κάτι επίκαιρο; Για παράδειγμα, αφορά τη διεθνή ειδησεογραφία, διάσημες προσωπικότητες ή κάποιο τοπικό συμβάν;
- Έχει ενδιαφέροντα ή ψυχαγωγικό χαρακτήρα;
- Αφορά συναισθήματα, τρόπο σκέψης και συνήθειες των ανθρώπων της χώρας υποδοχής;
- Μήπως παραπέμπει σε κάτι που θα μπορούσε να θεωρηθεί προσβλητικό για την ομάδα ή για κάποια μέλη της;

Η χρήση δραστηριοτήτων ακουστικής κατανόησης στη γλωσσική υποστήριξη

Στάδιο 1: Εάν έχετε τη δυνατότητα, ηχογραφήστε το κείμενο (αναγγελία, διάλογο, είδηση κ.λπ.) σε μια φορητή συσκευή ή βρείτε σύντομο ηχογραφημένο ή βιντεοσκοπημένο υλικό στο διαδίκτυο. Βεβαιωθείτε για την καλή ακουστική της ηχογράφησης (μπορεί να χρειαστεί η τοποθέτηση ενός ή περισσότερων ηχείων στην αίθουσα).

Εάν δεν έχετε δυνατότητα χρήσης ή αναπαραγωγής ηχογραφημένου κειμένου, ώστε να μπορούν να το ακούσουν καθαρά όλα τα μέλη της ομάδας σας, μπορείτε να τους διαβάσετε το κείμενο δυνατά. Εάν πρόκειται για διάλογο, προσπαθήστε να αλλάζετε τη φωνή σας σε κάθε εναλλαγή των συνομιλητών ή ζητήστε από κάποιον πρόσφυγα ή εθελοντή να τον διαβάσετε μαζί.

Στάδιο 2: πριν να ακούσουν το κείμενο για πρώτη φορά οι πρόσφυγες με χαμηλό επίπεδο κατανόησης, βάλτε τους στο κλίμα δίνοντάς τους κάποια εισαγωγικά στοιχεία γύρω από τη συγκεκριμένη κατάσταση. Για παράδειγμα, εάν πρόκειται να ακούσουν μια αναγγελία σε σταθμό, ρωτήστε ποιοι από τους συμμετέχοντες έχουν βρεθεί σε κάποιο σταθμό, για ποιο λόγο πήγαν, τι έκαναν, τι άκουσαν εκεί κ.λπ. Επίσης, μπορείτε να ελέγξετε αν οι πρόσφυγες καταλαβαίνουν τις πιο δύσκολες λέξεις και αν χρειαστεί, να τις επαναλάβετε.

Αν πρόκειται να πραγματοποιήσετε τη δραστηριότητα με πρόσφυγες με μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση, μπορείτε πρώτα να βάλτε να ακούσουν το ηχογραφημένο κείμενο ή να τους το διαβάσετε εσείς και στη συνέχεια να τους ζητήσετε να αναγνωρίσουν περί τίνος πρόκειται, αν μπορούν.

Στάδιο 3: αφού ακούσουν οι πρόσφυγες το κείμενο μία φορά, κάντε τους μερικές απλές ερωτήσεις: «Πού το ακούμε συνήθως αυτό;», «Πόσοι μιλούν;», «Τι λέει ο άντρας/η γυναίκα;» κ.λπ. Μη διορθώνετε τις απαντήσεις τους σε αυτό το στάδιο: αφήστε τους να μαντέψουν.

Στάδιο 4: αφήστε τους να ακούσουν το κείμενο για δεύτερη φορά. Αν το κρίνετε αναγκαίο, διακόπτετε πού και πού την ακρόαση, για να ελέγξετε το βαθμό κατανόησης των προσφύγων, κι έπειτα αφήστε να το ακούσουν ως το τέλος, πριν να προχωρήσετε σε επόμενες ερωτήσεις. Στη συνέχεια, επαναλάβετε την ακρόαση του κειμένου για τρίτη φορά.

Στάδιο 5: εάν το κείμενο είναι διάλογος, μπορείτε να τον χρησιμοποιήσετε ως παράδειγμα για παιχνίδια ρόλων με τους πρόσφυγες, παρακινώντας τους να υποδυθούν τα διαφορετικά άτομα που ακούγονται στο διάλογο. Εάν το κείμενο είναι αναγγελία ή είδηση, θα ήταν χρήσιμο να ακούσουν ή να τους διαβάσετε πρώτα ένα παρόμοιο κείμενο, ώστε να εξοικειωθούν και να προσπαθήσουν να το καταλάβουν.

Παράδειγμα

Στάδιο 1: γράψτε έναν απλό διάλογο, π.χ. για το πώς μπορεί να πάει κάποιος στο σταθμό. Για παράδειγμα:

- A. Συγγνώμη, μου λέτε παρακαλώ πώς θα πάω στο σταθμό;
- B. Βεβαίως. Στρίψτε αριστερά στο τέλος του δρόμου και περάστε απέναντι στο φανάρι.
- A. Με συγχωρείτε, δεν κατάλαβα. Πού θα στρίψω αριστερά;
- B. Στο τέλος αυτού του δρόμου, εκεί που είναι το σούπερ μάρκετ.
- A. Και μετά, περνάω απέναντι;
- B. Ναι, περνάτε απέναντι και προχωράτε ευθεία για περίπου 200 μέτρα. Θα δείτε το σταθμό στα δεξιά σας.
- A. Σας ευχαριστώ. Τι ώρα είναι τώρα;
- B. 10:15.
- A. Τρέχω, το τρένο μου φεύγει στις 10:30!

Φροντίστε να συμπεριλάβετε στο διάλόγό σας εκφράσεις και λεξιλόγιο που θα είναι χρήσιμο για τους πρόσφυγες.

Στάδιο 2: εάν έχετε τη δυνατότητα, ηχογραφήστε το διάλόγό σας με κάποιον φίλο ή συνάδελφο, ώστε να είναι όσο το δυνατόν πιο αυθεντικός, χρησιμοποιώντας για παράδειγμα το κινητό σας. Έπειτα ακούστε τον ηχογραφημένο διάλογο, για να βεβαιωθείτε ότι ακούγεται καθαρά.

Στάδιο 3: στη συνάντηση γλωσσικής υποστήριξης, ζητήστε από τους πρόσφυγες να σας πουν απλές εκφράσεις και λέξεις που σχετίζονται με κατευθυντήριες οδηγίες, π.χ. πηγαίνετε ευθεία, στρίβετε αριστερά, στρίβετε δεξιά (βλ. Εργαλείο 48 Μαθαίνουμε να κυκλοφορούμε στην πόλη: η τοπική βιβλιοθήκη). Έπειτα, συνδέστε το κινητό με ένα εξωτερικό ηχείο, εάν υπάρχει, και ζητήστε τους να ακούσουν προσεκτικά τον ηχογραφημένο διάλογο. Εάν η ακουστική δεν είναι καλή, διαβάστε το διάλογο δυνατά, με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη φυσικότητα.

Στάδιο 4: κάντε στους πρόσφυγες μερικές απλές ερωτήσεις σχετικά με το διάλογο που άκουσαν: Πού πηγαίνει ο άντρας/η γυναίκα; Φτάνοντας στο τέλος του δρόμου, θα πρέπει να στρίψει δεξιά ή αριστερά; κ.λπ.

Στάδιο 5: εάν χρειαστεί, εξηγήστε κάποιες καινούριες λέξεις ή εκφράσεις, τις οποίες οι πρόσφυγες μάλλον δεν έχουν καταλάβει π.χ. διασχίζω το δρόμο, πού πρέπει να στρίψω, έχω αργήσει κ.λπ. Έπειτα ξαναβάλτε τον ηχογραφημένο διάλογο ή διαβάστε τον πάλι, σταματώντας σε κάποια σημεία για να ελέγξετε εάν οι πρόσφυγες καταλαβαίνουν αυτά που ακούν. Συνεχίστε ως το τέλος.

Στάδιο 6: ζητήστε από τους πρόσφυγες να ετοιμάσουν οι ίδιοι παρόμοιους διαλόγους, δουλεύοντας ανά δύο. Βοηθήστε τους στο λεξιλόγιο και ζητήστε τους να αναπαραστήσουν το διάλογο, υποδυόμενοι τους συνομιλητές μπροστά στην ομάδα. Εάν χρειαστεί, βοηθήστε τους στις εκφράσεις και την προφορά.

Στάδιο 7: προτείνετε στους πρόσφυγες μια άλλη επικοινωνιακή κατάσταση. Για παράδειγμα, οδηγίες για το πώς θα πάει κανείς στο ταχυδρομείο ή στην τράπεζα (βλ. Εργαλείο 55 Χαρτογράφηση των ταξιδιών των προσφύγων και της τοπικής περιοχής). Σε κάθε ζευγάρι που θα πραγματοποιεί το διάλογο, ο ένας πρόσφυγας θα ζητά τις σχετικές οδηγίες και ο άλλος θα τις παρέχει. Όσο εσείς θα ακούτε προσεκτικά τους διαλόγους, θα μετακινείστε στην αίθουσα ενθαρρύνοντας και βοηθώντας τους πρόσφυγες, για την πραγματοποίηση αυτής της δραστηριότητας.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ

Τύποι κειμένων κατάλληλων για ανάγνωση

- Ανακοινώσεις και πινακίδες που μπορεί να βλέπουν οι πρόσφυγες σε κτίρια ή δρόμους. Για παράδειγμα: Έξοδος, Ιδιωτικός Χώρος, Απαγορεύεται η είσοδος, Ωράριο λειτουργίας 9.00 - 18.00, Κλειστό, Στάση λεωφορείου, Απαγορεύεται το κάπνισμα κ.λπ., καθώς και πιο λεπτομερείς προειδοποιήσεις ασφαλείας, όπως π.χ. Θύρα πυρασφάλειας – να παραμένει κλειστή, Προσοχή! Βρεγμένο δάπεδο, Να στέκεστε πίσω από την κίτρινη γραμμή του δαπέδου, Η θύρα να παραμένει κλειδωμένη κ.λπ.
- Μηνύματα SMS, ηλεκτρονικού ταχυδρομείου κ.λπ.: οι πρόσφυγες είναι πιθανότατα εξοικειωμένοι με την ανταλλαγή τέτοιων μηνυμάτων στη γλώσσα τους και μπορεί να τους φανούν χρήσιμα για την εξάσκηση της γραφής σε βασικό επίπεδο (βλ. Εργαλείο 20 – Οργάνωση της εξάσκησης της γραφής σε βασικό επίπεδο).

- Ενημερωτικά φυλλάδια που ίσως χρειάζονται οι πρόσφυγες, π.χ. πληροφορίες για θέματα στέγασης, ενημερωτικά φυλλάδια βιβλιοθηκών, πληροφορίες για ιατροφαρμακευτικά θέματα (όπως αυτές που αναγράφονται σε συσκευασίες φαρμάκων, ιατρικές συνταγές, ιατρεία), και λοιπά.
- Διαφημιστικό υλικό, όπως διαφημιστικές αφίσες και πανό στους δρόμους, διαφημίσεις στο διαδίκτυο ή σε περιοδικά και εφημερίδες.
- Τίτλοι και οδηγίες σε ιστοσελίδες.
- Τίτλοι ειδήσεων κ.λπ.
- Απλές ιστορίες ή «απλουστευμένες διασκευές» (βιβλία με απλουστευμένες εκδοχές γνωστών λογοτεχνικών έργων).
- Δικά σας κείμενα που είναι γραμμένα ειδικά για την ομάδα ή κείμενα συγγραφέων εκπαιδευτικών βιβλίων που προορίζονται για μαθητές βασικού επιπέδου.

Ερωτήματα για προβληματισμό:

Το θέμα του κειμένου σχετίζεται με θέματα άλλων γλωσσικών δραστηριοτήτων;

Συνήθως βοηθά να επιλέγετε κείμενα που σχετίζονται με θέματα και καταστάσεις με τα οποία η ομάδα σας έχει ήδη ασχοληθεί στο πλαίσιο της γλωσσικής υποστήριξης. Για παράδειγμα, εάν οι πρόσφυγες επεξεργάζονται ένα σενάριο που αφορά στις υπηρεσίες υγείας (βλ. για παράδειγμα Εργαλείο 44 *Η χρήση των υπηρεσιών υγείας*), επιλέξτε ένα σχετικό κείμενο. Εδώ μπορούν να βοηθήσουν οι ίδιοι οι πρόσφυγες: ίσως να έχουν ή να αναφέρουν κείμενα που πρέπει να κατανοήσουν για πρακτικούς λόγους ή επειδή τα βρίσκουν ενδιαφέροντα, όπως φυλλάδια ή πληροφορίες για ένα φάρμακο.

Η δραστηριότητα ανάγνωσης σχετίζεται με την ομάδα ή με τα ενδιαφέροντά της;

Η ανάγνωση σε μια ξένη γλώσσα είναι ένα δύσκολο εγχείρημα. Εάν οι πληροφορίες είναι χρήσιμες ή ενδιαφέρουσες για τους αναγνώστες, τότε αυτοί θα συμμετέχουν στις δραστηριότητες ανάγνωσης με μεγαλύτερη προθυμία. Εάν ένας πρόσφυγας προτείνει κάποιο κείμενο για ανάγνωση, σκεφτείτε εάν το κείμενο αυτό είναι χρήσιμο για όλα τα μέλη της ομάδας:

- Περιέχει πληροφορίες που σχετίζονται με την καθημερινότητά τους (π.χ. διατροφή, υπηρεσίες υγείας, δραστηριότητες αναψυχής);
- Περιγράφει μία κατάσταση που τους είναι γνώριμη ή με την οποία μπορούν να ταυτιστούν; Αφορά κάποιο θέμα της επικαιρότητας π.χ. διεθνή ειδησεογραφία, διάσημες προσωπικότητες ή κάποιο τοπικό συμβάν;
- Έχει ενδιαφέροντα ή ψυχαγωγικό χαρακτήρα;
- Αφορά συναισθήματα, τρόπο σκέψης και συνήθειες των ανθρώπων της χώρας υποδοχής;
- Μήπως παραπέμπει σε κάτι που θα μπορούσε να θεωρηθεί προσβλητικό για την ομάδα ή για κάποια μέλη της;

Το γλωσσικό επίπεδο του κειμένου για ανάγνωση είναι κατάλληλο για την ομάδα σας;

Θα μπορέσουν να το κατανοήσουν ακόμα και αν έχουν κάποιες άγνωστες λέξεις ή αν δε χρησιμοποιήσουν λεξικό;

- Είναι γνωστό το περιεχόμενό του στους πρόσφυγες, τουλάχιστον ως ένα βαθμό, π.χ. επειδή έχουν ήδη διαβάσει κάτι σχετικό στη γλώσσα τους;

- Το λεξιλόγιο είναι βασικό και χωρίς τεχνικούς όρους; Περιλαμβάνει κάποιους διεθνείς όρους; Υπάρχουν λέξεις που επαναλαμβάνονται στο κείμενο;
- Οι προτάσεις είναι αρκετά σύντομες και είναι κυρίως στην ενεργητική ή στην παθητική φωνή;
- Περιλαμβάνει εικόνες, σχεδιαγράμματα, φωτογραφίες ή άλλα μέσα απεικόνισης του νοήματος;
- Τα κείμενα με μεγαλύτερη έκταση χωρίζονται σε παραγράφους, με τίτλους και υπότιτλους;

Η χρήση κειμένων για ανάγνωση στις δραστηριότητες γλωσσικής υποστήριξης

Στάδιο 1: Αφού βρείτε το κατάλληλο κείμενο (ή το γράψετε εσείς οι ίδιοι), θα πρέπει να αποφασίσετε πώς θα το παρουσιάσετε στην ομάδα:

- Αν είναι τυπωμένο ή χειρόγραφο, έχετε τη δυνατότητα να το φωτοτυπήσετε και να το μοιράσετε στους συμμετέχοντες;
- Αν το βρήκατε στο διαδίκτυο, σε ηλεκτρονικό ταχυδρομείο κ.λπ., μπορεί το κάθε μέλος της ομάδας να το διαβάσει από το κινητό του; Μήπως πρέπει να το εκτυπώσετε ή να το προβάλετε με προτζέκτορα;
- Αν πρόκειται για φωτογραφία κάποιας πινακίδας ή ανακοίνωσης, μπορείτε να την προωθήσετε στα μέλη της ομάδας μέσω κινητού. Μήπως πρέπει να την τυπώσετε και να τη φωτοτυπήσετε ή να την προβάλετε σε οθόνη;

Στάδιο 2: Αποφασίστε αν χρειάζεται να «προετοιμάσετε το έδαφος» με κάποιο τρόπο, π.χ. θίγοντας το θέμα, κάνοντας κάποιες σχετικές ερωτήσεις στους πρόσφυγες, δείχνοντάς τους μια-δυο φωτογραφίες κ.λπ. Εναλλακτικά, μπορεί να θελήσετε να τους δείξετε απευθείας το κείμενο και να τους κάνετε σχετικές ερωτήσεις.

Στάδιο 3: Ζητήστε από τους πρόσφυγες να διαβάσουν το κείμενο. Εάν είναι σύντομο, μπορούν να το διαβάσουν ολόκληρο. Εάν όχι, προτείνετε να το χωρίσουν σε προτάσεις ή παραγράφους.

- Πείτε τους να μην ανησυχούν αν δεν καταλαβαίνουν όλες τις λέξεις.
- Ρωτήστε τους με απλά λόγια πού συναντάμε συνήθως τέτοια κείμενα, ποιο είναι το θέμα του συγκεκριμένου, τι σημαίνουν κάποιες λέξεις τις οποίες ορισμένοι ανάμεσά τους μπορεί να γνωρίζουν (σε αυτή την περίπτωση, αφήστε τους να τις εξηγήσουν στα υπόλοιπα μέλη της ομάδας σε μια κοινή τους γλώσσα ή χρησιμοποιώντας κάποιο ηλεκτρονικό λεξικό στα κινητά τους)
- Μην τους ζητήσετε να διαβάσουν όλο το κείμενο δυνατά, απλώς κάντε τους μερικές απλές ερωτήσεις για τις πληροφορίες που περιέχει ή παρακινήστε τους να κάνουν οι ίδιοι ερωτήσεις (βοηθήστε τους να εξασκηθούν σε κάποιες φράσεις, ώστε να μάθουν να εκφράζουν τις απορίες τους, όπως π.χ. «Τι σημαίνει ΧΧ;», «Πώς προφέρεται αυτή η λέξη;» κ.λπ.)

Στάδιο 4: Ζητήστε από τους πρόσφυγες να ξαναδιαβάσουν όλο το κείμενο ή κάποιο άλλο παρόμοιο. Αυτή τη φορά, σκεφτείτε μήπως θα ήταν χρήσιμο να ακούν το κείμενο ενώ θα το διαβάζουν, ώστε να συνδέσουν τη γραπτή με την προφορική μορφή του. Μπορείτε, αν θέλετε, να το διαβάσετε εσείς ή να το ηχογραφήσετε, ενώ το διαβάζετε εσείς ή κάποιος άλλος.

Στάδιο 5: Συνεχίστε με μια δραστηριότητα, όπως ένα σενάριο ή παιχνίδι ρόλων που να σχετίζεται με το συγκεκριμένο θέμα (βλ. [Σενάρια για τη γλωσσική υποστήριξη](#)).

Παράδειγμα:

Ενεργοποιήστε τον πλησιέστερο συναγερμό πυρκαγιάς.

ΜΗΝ παίρνετε μαζί προσωπικά αντικείμενα.

Εγκαταλείψτε το κτίριο χρησιμοποιώντας την πλησιέστερη έξοδο.

ΜΗΝ εισέρχεστε ξανά στο χώρο πριν σας ενημερώσουν ότι είναι ασφαλής.

Μεταβείτε στο σημείο συγκέντρωσης.

Σε περίπτωση πυρκαγιάς, χρησιμοποιήστε τον πυροσβεστήρα.

Στάδιο 1: Πιθανόν να υπάρχει μια παρόμοια πινακίδα στο κτίριο όπου εργάζεστε. Δείξτε τη στους πρόσφυγες, φωτογραφήστε τη ή τυπώστε την εικόνα της από το διαδίκτυο και φωτοτυπήστε τη (δεν χρειάζεται να είναι έγχρωμη), προβάλετέ την σε τοίχο, σε οθόνη ή σε κάποια συσκευή.

Στάδιο 2: Πριν δείξετε το προειδοποιητικό σήμα στους πρόσφυγες, ζητήστε τους να εξηγήσουν ή να μεταφράσουν τη λέξη «πυρκαγιά». Πού έχουν δει πυρκαγιές; (Δείξτε ευαισθησία σε περιπτώσεις στις οποίες οι πρόσφυγες έχουν ενδεχομένως βιώσει πυρκαγιές, που προκλήθηκαν κατά τη διάρκεια πολεμικών επιχειρήσεων). Ανάλογα με το επίπεδο γλωσσομάθειας των προσφύγων, μπορείτε επίσης να τους μάθετε τη φράση «τι θα κάνατε σε περίπτωση...». Υπενθυμίστε τους μια-δυο επιπλέον λέξεις και εκφράσεις, π.χ. «έξοδος», «υπάρχοντα», «Μην...». Εναλλακτικά, μπορείτε να τους ζητήσετε να τις εξηγήσουν οι ίδιοι.

Στάδιο 3: Δείξτε τους το προειδοποιητικό σήμα. Ζητήστε τους να διαβάσουν τα κείμενα των τριών πρώτων οδηγιών (τα σύμβολα μπορεί να βοηθήσουν). Καθοδηγήστε τους στην πραγματοποίηση αναπαραστάσεων των οδηγιών αυτών (αν υπάρχει στο κτίριο συναγερμός πυρκαγιάς, μπορείτε να τους τον δείξετε - προσοχή, μην τους αφήσετε να τον ενεργοποιήσουν!). Μπορούν να βοηθήσουν ο ένας τον άλλο χρησιμοποιώντας παντομίμα, σκίτσα, ηλεκτρονικά λεξικά από τα κινητά τους, την κοινή τους γλώσσα κ.λπ. Έπειτα ζητήστε τους να διαβάσουν τις επόμενες τρεις οδηγίες και να αναπαραστήσουν το νόημά τους. Ίσως χρειαστεί να τους εξηγήσετε τη φράση «σημείο συγκέντρωσης». Εάν δεν υπάρχει κάποιο τέτοιο σημείο κοντά στο κτίριο, επινοήστε ένα χώρο κατάλληλο για το σκοπό αυτό.

Στάδιο 4: Ζητήστε από τους πρόσφυγες να ξαναδιαβάσουν ολόκληρο το κείμενο της οδηγίας. Αυτή τη φορά, μπορείτε να διαβάσετε εσείς το κείμενο δυνατά (ή να τους βάλετε να το ακούσουν ηχογραφημένο από εσάς ή από κάποιον άλλον). Αν το διαβάσετε εσείς, διατηρείτε κανονικό ρυθμό ανάγνωσης, με σαφή έμφαση στους βασικούς όρους. Εάν οι πρόσφυγες θελήσουν να εξασκήσουν την προφορά κάποιων λέξεων, βοηθήστε τους χρησιμοποιώντας την επανάληψη.

Στάδιο 5: Σχεδιάστε ένα απλό παιχνίδι ρόλων, βασισμένοι στο υποθετικό σενάριο ενός φλεγόμενου κτιρίου. Μπορείτε να εξασκήσετε τους πρόσφυγες στη χρήση ορισμένων ερωτήσεων, όπως π.χ. «Πού είναι ο συναγερμός πυρκαγιάς;», «Τι πρέπει να κάνουμε;», «Πού είναι η πλησιέστερη έξοδος κινδύνου;», «Μπορώ να πάρω την τσάντα μου;», «Πού πρέπει να πάμε;» κ.λπ. Έπειτα οι πρόσφυγες συνεχίζουν το παιχνίδι ρόλων, υποδυόμενοι διαδοχικά τον «πυροσβέστη» και τους υπαλλήλους μιας υπηρεσίας ή τους πελάτες ενός καταστήματος.